

Aleksis K – viikonvaihte

Ystävämme täi

Luonnon helmasta kuuluu vaihteeksi rohkaisevia uutisia: kaikki eliölajit eivät ole sentään uhanalaisia, vaan ainakin päätät ovat lisääntyneet tällä vuosisadalla erityisesti suomalaisten koululaisten keskuudessa. Näinä ympäristön saastumisen ja lajien sukupuuttojen aikoina tällaiset tiedot tietysti ilahduttavat jokaista luonnon ystävää.

Tosin iloon sekoittuu myös huolta, sillä samaan aikaan täisampoiden myynti on peräti kaksinkertaistunut. Niillähän tunnetusti yritetään myrkyttää julmasti hengiltä mahdollisimman monta täitä tai jopa viatonta saivareta. Samaa aikaan on miesten parissa yleistynyt skinimuoti, joka täin elinolojen kannalta merkitsee jotakuinkin samaa kuin avohakkuut liito-oraville. Jotakin siis olisi syytä tehdä pienten ystäviemme suojelemiseksi.

Mahdollisesti alkuun auttaisi täidensuojelijoiden järjestäytyminen tai ainakin aktivoituminen, samaan tapaan kuin muutkin eläinsuojelijat ovat tehneet. Mihinkään laittomuuksiin ei tietysti pidä syyllistyä, joskin lievä kansalaistottelemattomuus, kuten täikamman piikkien katkominen ja täisampoon lantraaminen vedellä on ymmärrettävissä.

Ensisijainen keino on kuitenkin valistaminen. Se voidaan aloittaa jo kouluissa, kun kerran ilmaista ja lähellä olevaa havaintoaineistoa on käsillä. Täitä voidaan käyttää hyväksi monessakin oppiaineessa. Biologia on tietysti itsestäänselvyys, mutta myös esimerkiksi matematiikassa pöpöjä voidaan käyttää samaan tapaan kuin helmitaulun helmiä, kampaamalla ne ensin valkoiselle paperille, opiskelemalla sitten joukko-oppia niiden avulla ja päästämällä lopuksi ne takaisin oikeaan ympäristöönsä. Jopa äidinkielessä pikku ötiäisistä on apua. Eiväthän viime vuosien täittäömät sukupolvet enää oikein tajuakaan, mitä tarkoittaa esimerkiksi kielikuva ”kuin täi tervassa”. Nyt sitä on helppo havainnollistaa aivan kouriintuntuvasti.

Täi sopii erinomaisesti myös perinnelemmikiksi kotioloihin. Tuntemattoman sotilaan lukijat muistavat, että rintamaoloissa jermut pitivät täitä liean päässä mahansa päällä. Sitä seuraamalla ja hoivaamalla miehet saivat aikansa kulumaan pitkästyttävän rintamasodan aikana. Mikä ettei sama konsti tepsisi myös nykypäivänä. Kyllä täin hoivaaminen aina jonkin tositelevision voittaa, eikä siinä tarvitse edes digiboksia.

Jahka maamme täikanta saadaan pysyvästi kestävänsä kehityksen polulle, voimme ryhtyä pelastamaan muita uhanalaisia – siis sellaisia otuksia, joita nähdessään ihmiset perinteisesti ovat läpsäyttäneet. Näitä ovat esimerkiksi luteet, kirput ja russakat, joiden kantojen elvyttäminen ei oikeastaan vaadi muuta kuin pieniä myönnytyksiä alituisessa siivoamisessa. Sääski- ja kärpäskantaa voimme elvyttää pidättäytymällä kesäisin ponnekaasumyrkyistä ja kärpäslätkistä. Hirvikärpäsen hyvin alkanutta Pohjois-Suomen valloitusta voidaan edistää vähentämällä hirvenkaatolupia, jotta tulokkaille riittää ruokaa. Niiden leviämistä varmaan edistää myös ilmaston lämpeneminen, joka saattaa ajan mittaan tuoda pohjoiseen muitakin pikkuystäviä, kuten tsetse-kärpäsiä, koukkumatoja ja ehkä skorpionejakin. Tervetuloa.

Artikkelin lähde [Kaleva](#)